

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 19 Απριλίου 2024 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Λαμπρόπουλος Πρόεδρος, Βικτωρία Πισμίρη - Μέλος, Ελευθερία Καλαμιώτη - Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την από 11-03-2024 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ357/12-03-2024 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρίας με την επωνυμία «...» και με τον διακριτικό τίτλο «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ... , επί της οδού ... αρ... , όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά του ... (εφεξής η «Αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Κατά της εταιρίας με την επωνυμία «...» και με τον διακριτικό τίτλο «...», (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που εδρεύει στην ... επί της οδού ... αρ... όπως νόμιμα εκπροσωπείται, που άσκησε παρέμβαση στο πλαίσιο της προδικαστικής προσφυγής.

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητεί να ακυρωθεί η απόφαση που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../05-02-2024 Τακτικής Συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, καθώς και η απόφαση που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../28-2-2024 Τακτικής Συνεδριάσεως του ανωτέρω Διοικητικού Συμβουλίου, με τις οποίες, μεταξύ άλλων, αποφασίστηκε η αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και η ανάδειξή της ως προσωρινής και εν συνεχεία ως οριστικής αναδόχου του διαγωνισμού.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο ποσού 1.150,00 € σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

5 του Π.Δ. 39/2017 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η Αναθέτουσα Αρχή με την με αριθμ. .../2023 (αρ. πρωτ. .../25-08-2023) Διακήρυξη προκήρυξε ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων για την ... της σύμβασης με αντικείμενο την ... . Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε ένα (1) έτος και η προϋπολογισθείσα δαπάνη ανέρχεται στο ποσό των 285.071,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. Η σύμβαση θα ανατεθεί με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, βάσει μόνο της τιμής. Προσφορές υποβάλλονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Α' της Διακήρυξης, για το σύνολο των προκηρυχθεισών υπηρεσιών. Σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι φορείς υποβάλλουν προσφορά μικρότερης ποσότητας της ζητούμενης σε αριθμό εργαζομένων, τότε αποκλείονται από την διαδικασία αξιολόγησης. Η ως άνω Διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) στις 25-08-2023 με ΑΔΑΜ ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε συστημικό α/α ... Με την προσβαλλόμενη απόφαση (Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../28-2-2024 Τακτικής Συνεδριάσεως), η Αναθέτουσα Αρχή κατακύρωσε την σύμβαση στην παρεμβαίνουσα, ενώ η προσφεύγουσα κατετάγη 2^η στην σειρά μειοδοσίας.

3. Επειδή, ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικείμενου του, της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ, της νομικής φύσης και της δραστηριότητας που η Αναθέτουσα Αρχή ασκεί, υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 4412/2016, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ΙV του νόμου αυτού, η δε ΕΑΔΗΣΥ, ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

4. Επειδή, η προδικαστική προσφυγή απαραδέκτως στρέφεται ευθέως κατά της απόφασης που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../05-02-2024 Τακτικής Συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής, δεδομένου ότι αυτή ενσωματώθηκε στη μόνη παραδεκτώως προσβαλλόμενη απόφασή της που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../28-2-2024 Τακτικής Συνεδριάσεως του

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

ανωτέρω Διοικητικού Συμβουλίου, ως την τελική απόφαση της σύνθετης διαγωνιστικής διαδικασίας, κατά τον έλεγχο του κύρους της οποίας θα ελεγχθεί και το κύρος της ενσωματωθείσας αυτής απόφασης. Κατά της ως άνω παραδεκτώς προσβαλλόμενης απόφασης η προδικαστική αυτή προσφυγή ασκήθηκε εμπροθέσμως την 11-03-2024, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, δοθέντος ότι η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε στις 29-02-2024, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ. Μετ' εννόμου συμφέροντος η προσφεύγουσα ασκεί την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή, στρεφόμενη κατά της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και της ανάδειξης αυτής ως οριστικής αναδόχου, επιδιώκοντας την ανάθεση σε αυτήν της σύμβασης.

5. Επειδή, στις 12-03-2024 η Αναθέτουσα Αρχή προέβη σε κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής προς τους ενδιαφερόμενους, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με το άρ. 365, παρ. 1, σημ. α' του Ν. 4412/2016 και το άρ. 9, παρ. 1, σημ. α' του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή, στις 21-03-2024 η παρεμβαίνουσα κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ, την παρέμβασή της, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς, ως έχουσα αναδειχθεί οριστική ανάδοχος της επίμαχης σύμβασης, αιτούμενη να γίνει δεκτή η παρέμβασή της και να απορριφθεί η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή.

7. Επειδή, στις 26-03-2024 η Αναθέτουσα Αρχή κοινοποίησε, μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ τις υπ' αρ. πρωτ. ...απόψεις της.

8. Επειδή, η διακήρυξη αποτελεί το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού (Ε.Α. ΣτΕ 352/2016) και ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και το ίδιο το νομικό πρόσωπο που προκηρύσσει τον σχετικό διαγωνισμό, το οποίο υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. ενδεικτικά Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 31/2003, 105/2003, 294/2010, 224, 78/2007, 19/2005 κ.ά.). Ταυτόχρονα, επιβάλλεται να προσδιορίζονται επακριβώς σε αυτήν τα προς συμμετοχή στον διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

την κατάθεση της προσφοράς δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Όπως, δε, παγίως γίνεται δεκτό, οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στους δημόσιους διαγωνισμούς επιτάσσουν στις αναθέτουσες αρχές να διατυπώνουν τους όρους διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης στην προκήρυξη του διαγωνισμού με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία, κατά τρόπο ώστε αφενός να παρέχουν σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και επιδεικνύοντες τη συνήθη επιμέλεια διαγωνιζομένους τη δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενο των όρων αυτών και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο, αφετέρου, να καθιστούν δυνατό τον αποτελεσματικό έλεγχο του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα τιθέμενα κριτήρια (Ε.Σ Κλ.Ε 157/2017, Τμ. VI 2452/2012, 1643/2014, 6869/2015, 261/2017, βλ. και ΔΕΚ απόφαση της 18.10.2001, C-19/2000, SIAC Construcion Ltd, σκέψεις 41 έως 44, απόφαση της 29.4.2004, C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, σκέψη 111, απόφαση της 10.5.2012, C-368/10, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών σκ. 109 επ.). Ως κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού και ως όροι της διακήρυξης δεσμευτικοί και για τους διαγωνιζόμενους και για την αναθέτουσα αρχή είναι και οι διευκρινίσεις που παρέχονται από την αναθέτουσα αρχή και κοινοποιούνται στους διαγωνιζόμενους (ΕΑ ΣΤΕ 45/2008), η, δε, πράξη με την οποία παρέχονται διευκρινίσεις όρων του διαγωνισμού, χωρίς τροποποίηση αυτών, εντάσσεται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της Διακήρυξης.

9. Επειδή, οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, επάγονται δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣτΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

10. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής της υποστηρίζει (σελ. 6-10 της προσφυγής) ότι μη νομίμως η Αναθέτουσα Αρχή έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας και περαιτέρω μη νομίμως ανέδειξε αυτήν ως προσωρινή και εν συνεχεία ως οριστική ανάδοχο του διαγωνισμού, καθότι δεν έχει υποβάλει χωριστό αρχείο με τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, κατά παραβίαση των απαιτήσεων της Διακήρυξης και της νομοθεσίας που διέπει αυτήν και συγκεκριμένα του άρθρου 2.4.4 της Διακήρυξης και του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, τα οποία και παραθέτει. Συγκεκριμένα, προβάλλει ότι από την ρητή και αδιάστικτη γραμματική διατύπωση της απαίτησης του άρθρου 2.4.4 της Διακήρυξης σε συνδυασμό με την ειδική νομοθεσία που διέπει τον διαγωνισμό, προκύπτει ότι οι διαγωνιζόμενοι σε δημόσιους διαγωνισμούς και δη στον υπό κρίση διαγωνισμό καθαριότητας, υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Επομένως, ως υποστηρίζει, οι συμμετέχοντες στην διαγωνιστική διαδικασία όφειλαν στην οικονομική τους προσφορά, επί ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύσουν σε χωριστό κεφάλαιο τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, ενώ οικονομική προσφορά που παραβιάζει την ως άνω απαίτηση του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, ήτοι προσφορά στην οποία δεν αναφέρονται και δεν εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, σύμφωνα με τα ανωτέρω, αποκλείεται άνευ ετέρου από την Αναθέτουσα Αρχή, η οποία οφείλει κατά δέσμια αρμοδιότητα να εκδώσει την σχετική απόφασή της περί απόρριψης της σχετικής μη νόμιμης οικονομικής προσφοράς. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι η

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

παρεμβαίνουσα κατά πλήρη και ευθεία παράβαση του άρθρου 2.4.4 της Διακήρυξης, καθώς και του άρθρου 68 του Ν.3863/2010, όπως προκύπτει από τα στοιχεία και τα έγγραφα της οικονομικής της προσφοράς, δεν υπέβαλε χωριστό αρχείο με τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ενώ όφειλε επί ποινή αποκλεισμού της οικονομικής της προσφοράς, να καταθέσει όχι μόνο συμπληρωμένο το σχετικό υπόδειγμα του Παραρτήματος III της Διακήρυξης, αλλά επιπλέον να υποβάλλει το προαναφερόμενο χωριστό αρχείο. Αναφέρει, ακόμα, ότι το υπόδειγμα του Παραρτήματος III της Διακήρυξης, δεν περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ώστε να θεωρηθεί ότι η ως άνω έλλειψη μπορεί να καλυφθεί από το υπόδειγμα του Παραρτήματος III. Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι το Παράρτημα III της Διακήρυξης δεν περιλαμβάνει πεδίο για την αναφορά των ημερών και ωρών εργασίας, τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, ήτοι το Παράρτημα III της Διακήρυξης δεν περιλαμβάνει τα στοιχεία β', γ' και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010, τα οποία δεν περιλαμβάνονται σε κανένα σημείο της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας. Επί των ανωτέρω προβαλλόμενων, η παρεμβαίνουσα, αφού παραθέτει τα άρθρα 2.4.4 και 2.4.6 της Διακήρυξης, καθώς και προβάλλοντας ότι στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς (σελ. 57) της Διακήρυξης αναφέρονται αποκλειστικά όλα τα στοιχεία των οποίων η μη υποβολή οδηγεί σε αποκλεισμό, ισχυρίζεται ότι ουδεμία απαίτηση για υποβολή διαφορετικού, ξεχωριστού πίνακα που να περιλαμβάνει τα στοιχεία που επικαλείται η προσφεύγουσα υφίστατο από τη Διακήρυξη και δη επί ποινή αποκλεισμού, ενώ η προσφεύγουσα επικαλείται στοιχεία που δεν περιελήφθησαν ρητώς και δη επί ποινή αποκλεισμού στη Διακήρυξη, ώστε να στηρίξει τον ισχυρισμό της. Υποστηρίζει ότι τα οριζόμενα στοιχεία έχουν περιληφθεί στην οικονομική προσφορά της, η οποία χρησιμοποίησε ακριβώς το ενσωματωμένο και επί ποινή αποκλεισμού απαιτούμενο από τη Διακήρυξη υπόδειγμα οικονομικής προσφοράς, ήτοι υπέβαλε τον μόνον αξιούμενο από τις σχετικές διατάξεις της Διακήρυξης πίνακα οικονομικής προσφοράς, όπως αυτός παρατίθετο ως επί ποινή αποκλεισμού υπόδειγμα στο Παράρτημα III της Διακήρυξης και, συνεπώς, ουδείς λόγος αποκλεισμού συντρέχει. Ισχυρίζεται ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας αποτελούν όψιμη και

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

ανεπίκαιρη αμφισβήτηση των όρων της Διακήρυξης, παρότι η προσφεύγουσα συμμετέσχε ανεπιφύλακτα στον διαγωνισμό, χωρίς να προσβάλει τους σχετικούς όρους που προβλέπουν τις επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις της Διακήρυξης και το Παράρτημα ΙΙΙ της Διακήρυξης. Προβάλλει, ακόμη, ότι στην Διακήρυξη ο Ν. 3863/2010 δεν αναφέρεται πουθενά ούτε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά ή παραπομπή σε πίνακα με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010. Επίσης, υποστηρίζει ότι εφόσον ήθελε κριθεί ότι υφίστατο τέτοια απαίτηση, η προσφορά της δεν μπορούσε να απορριφθεί άνευ ετέρου, αλλά έπρεπε να της ζητηθούν διευκρινίσεις, κατ' άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 και 3.1.2.1. της Διακήρυξης, διότι ενόψει των ανωτέρω αναφερόμενων, καθώς και της έλλειψης περίληψης των στοιχείων στον απαιτούμενο επί ποινή αποκλεισμού πίνακα του Παραρτήματος ΙΙΙ της Διακήρυξης, υφίσταται τουλάχιστον ασάφεια του κανονιστικού πλαισίου του διαγωνισμού ως προς το σημείο αυτό, που δεν μπορεί να ερμηνεύεται σε βάρος των διαγωνιζομένων, σύμφωνα με όσα παραθέτει στην παρέμβασή της. Επί των ανωτέρω προβαλλόμενων, η Αναθέτουσα Αρχή στις απόψεις της αναφέρει, μεταξύ άλλων, επί λέξει ότι «(...) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν συνέτρεχε κανένας λόγος αποκλεισμού του οικονομικού φορέα «...», από αυτούς που αναφέρονται στον υπ' αριθμ. 2.4.6. ρητό όρο της υπ' αριθμ. .../2023 Διακήρυξης. Αντιθέτως, ο οικονομικός φορέας «...», συμμορφώθηκε πλήρως με τον υπ' αριθμ. 2.4.4. ρητό όρο της υπ' αριθμ. .../2023 Διακήρυξης που ορίζει ποιο είναι το περιεχόμενο της οικονομικής προσφοράς, την οποία και υπέβαλε σύμφωνα με αυτόν, όπως ήταν άλλωστε υποχρεωμένος να πράξει Το ... ως αναθέτουσα αρχή, θεσπίζοντας τους ανωτέρω υπ' αριθμ. 2.4.4. και 2.4.6. όρους της υπ' αριθμ. .../2023 Διακήρυξης αυτοδεσμεύθηκε και ήταν υποχρεωμένο να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, δηλαδή να προχωρήσει τον διαγωνισμό με βάση ακριβώς αυτούς του όρους. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να τηρήσουν απολύτως, αυτούς τους συγκεκριμένους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς. Άλλωστε η προσφεύγουσα εταιρεία δεν προσέβαλε τους ανωτέρω όρους της Διακήρυξης, αλλά αντιθέτως τους αποδέχθηκε πλήρως και συμμετείχε στο διαγωνισμό χωρίς καμία επιφύλαξη, όπως αποδεικνύεται από την από 29-9-2023 υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της ... , Προέδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου της

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

προσφεύγουσας, ότι : «Αποδεχόμαστε ανεπιφύλακτα τους όρους της υπ' αριθμ. .../2023 Διακήρυξης και συμμορφωνόμαστε πλήρως με αυτούς».

11. Επειδή, επί του πρώτου λόγου της προδικαστικής προσφυγής λεκτέα είναι τα εξής: Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ως τροποποιήθηκε και ισχύει - Συμβάσεις εργολαβίας εταιρειών παροχής υπηρεσιών «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι.» Σύμφωνα με το άρθρο 1.4 της Διακήρυξης - Θεσμικό πλαίσιο «Η ανάθεση και εκτέλεση της σύμβασης διέπονται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως: του ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)», του ν. 4700/2020 (Α' 127) «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο, ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για τον προσυμβατικό έλεγχο, τροποποιήσεις στον Κώδικα Νόμων για το

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

Ελεγκτικό Συνέδριο, διατάξεις για την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 324-337, του ν. 4622/2019 (Α' 133) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία & διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων & της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» και ιδίως του άρθρου 37, του ν. 4601/2019 (Α' 44) «Εταιρικοί μετασχηματισμοί και εναρμόνιση του νομοθετικού πλαισίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων στο πλαίσιο δημόσιων συμβάσεων και λοιπές διατάξεις», του άρθρου 11 του ν. 4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...», του ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις», του άρθρου 4 του π.δ. 118/2007 (Α' 150) μέχρι 31/12/2023 (άρθρο 377§1 περ'ίπτ (35) και άρθρο 379§12 ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 245 του ω. 4782/2021). του άρθρου 5 της απόφασης με αριθμ. 11389/1993 (Β' 185) του Υπουργού Εσωτερικών του ν. 3310/2005 (Α' 30) «Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων», του π.δ/τος 82/1996 (Α' 66) «Ονομαστικοποίηση μετοχών Ελληνικών Ανωνύμων Εταιρειών που μετέχουν στις διαδικασίες ανάληψης έργων ή προμηθειών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα», της κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας με αρ. 20977/2007 (Β' 1673) σχετικά με τα «Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του ν.3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.3414/2005», καθώς και των υπουργικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 65 του ν. 4172/2013 (Α'167) για τον καθορισμό: α) των μη «συνεργάσιμων φορολογικά» κρατών και β) των κρατών με «προνομιακό φορολογικό καθεστώς, του π.δ. 39/2017 (Α' 64) «Κανονισμός εξέτασης προδικαστικών προσφυγών ενώπιων της Α.Ε.Π.Π.», της υπ' αριθμ. της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. 52445 ΕΞ 2023 (Β' 2385/12.04.2023) «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς», της υπ' αριθμ. 102080/24-10-2022 (Β'5623/02.11.2022) απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ρύθμιση θεμάτων σχετικά με την εξέταση επανορθωτικών μέτρων από την

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

Επιτροπή της παρ. 9 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016», της υπ' αριθμ. 76928/13.07.2021 Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Επικρατείας, : "Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)" (...), της υπ' αριθμ. .../08.06.2021 (.../ 09.06.2021) Κοινής Απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών και Υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ)», της υπ' αριθμ. 63446/2021 Κ.Υ.Α. (Β' 2338/02.06.2021) «Καθορισμός Εθνικού Μορφότυπου ηλεκτρονικού τιμολογίου στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων», της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 98979 ΕΞ2021 (Β' 3766/13.08.2021) «Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημόσιων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019» (Α'44), της υπ' αριθμ. Κ.Υ.Α. οικ. 14900/21 (Β' 466): «Έγκριση σχεδίου Δράσης για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις» (ΑΔΑ:...), του ν. 5005/2022 (Α' 236) «Ενίσχυση δημοσιότητας και διαφάνειας στον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο - Σύσταση ηλεκτρονικών μητρώων εντύπου και ηλεκτρονικού Τύπου - Διατάξεις αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης και λοιπές επείγουσες ρυθμίσεις», του ν. 4919/2022 (Α' 71) «Σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132, όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (L 186) και λοιπές επείγουσες διατάξεις», του ν. 4914/2022 (Α'61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις», του ν. 4727/2020 (Α' 184) «Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) – Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και άλλες διατάξεις», του ν. 4624/2019 (Α' 137) «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ)

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις», του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», της παρ. Ζ του ν. 4152/2013 (Α' 107) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2011/7 της 16.2.2011 για την καταπολέμηση των καθυστερήσεων πληρωμών στις εμπορικές συναλλαγές», του ν. 3419/2005 (Α' 297) «Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας», του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας», του ν.2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» και ιδίως των άρθρων 1,2, 7, 11 και 13 έως 15, του ν. 2121/1993 (Α' 25) «Πνευματική Ιδιοκτησία, Συγγενικά Δικαιώματα και Πολιτιστικά Θέματα», του π.δ. 80/2016 (Α' 145) «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες», του π.δ 28/2015 (Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία», του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της ... που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην ... του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον...) ...Τις κάτωθι αποφάσεις: 1. Την απόφαση της υπ' αριθ. .../31-07-2023 θέμα ... με ΑΔΑ: ... Συνεδρίασης Διοικητικού Συμβουλίου του ... περί έγκρισης: α) διενέργειας ανοικτού, ηλεκτρονικού διαγωνισμού άνω των ορίων για την ... και β) ορισμού επιτροπής αποσφράγισης/ αξιολόγησής του. 2. Την υπ' αριθμόν ... απόφαση δέσμευσης πίστωσης του ... με ΑΔΑ: ... Των σε εκτέλεση των ανωτέρω νόμων εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, των λοιπών διατάξεων που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας, καθώς και του συνόλου των διατάξεων του

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά παραπάνω.». Στο άρθρο 2.2.3 της Διακήρυξης ορίζονται οι λόγοι αποκλεισμού των οικονομικών φορέων από τη συμμετοχή στην προκείμενη διαδικασία σύναψης σύμβασης (διαγωνισμό). Σύμφωνα με το άρθρο 2.4.4 της Διακήρυξης - Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών «Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, όπως ορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ της διακήρυξης: Τιμές Η τιμή του προς προμήθεια αγαθού δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, καθώς και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του αγαθού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οποιαδήποτε απρόβλεπτη οικονομική μεταβολή που τυχόν επισυμβεί, θα αντιμετωπιστεί ανάλογα με τα εκάστοτε οικονομικά δεδομένα που θα διαμορφωθούν και μέσα στα πλαίσια του άρθρου 132 παρ. 1 περιπτ. γ' του ν. 4412/2016. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο κεφάλαιο ....του Παραρτήματος ...της παρούσας διακήρυξης.». Σύμφωνα με το άρθρο 2.4.6 της Διακήρυξης - Λόγοι απόρριψης προσφορών «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά: α) η οποία, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 περί συμπλήρωσης, αποκλίνει από απαραίτους όρους περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, ή δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρούσα και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

παρούσα Διακήρυξη), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών, ειδικά ως προς τους όρους, οι οποίοι ρητώς έχουν καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατελείς, ελλιπείς, ασαφείς ή λανθασμένες πληροφορίες ή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που περιέχονται στο ΕΕΕΣ, εφόσον αυτές δεν επιδέχονται συμπλήρωσης, διόρθωσης, αποσαφήνισης ή διευκρίνισης ή, εφόσον επιδέχονται, δεν έχουν αποκατασταθεί από τον προσφέροντα, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με την παρ. 3.1.2.1 της παρούσας και τα άρθρα 102 και 103 του ν. 4412/2016, δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, ε) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ' της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων. στ) η οποία είναι υπό αίρεση, ζ) για την οποία ο προσφέρων δεν παράσχει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής, εξηγήσεις αναφορικά με την τιμή ή το κόστος που προτείνει σε αυτήν, στην περίπτωση που η προσφορά του φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τα αγαθά, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 88 του ν.4412/2016, η) εφόσον διαπιστωθεί ότι είναι ασυνήθιστα χαμηλή διότι δε συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν.4412/2016, θ) η οποία παρουσιάζει αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης που έχουν ρητώς καθοριστεί, επί ποινή αποκλεισμού, στην παρούσα Διακήρυξη, ι) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας Διακήρυξης, εφόσον αυτές δεν θεραπευτούν από τον

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

προσφέροντα με την υποβολή ή τη συμπλήρωσή τους, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, σύμφωνα με τα άρθρα 102 και 103 του ν.4412/2016, ια) εάν από τα δικαιολογητικά του άρθρου 103 του ν. 4412/2016, που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, δεν αποδεικνύεται η μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παραγράφου 2.2.3 της παρούσας ή η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, σύμφωνα με τις παραγράφους 2.2.4. επ., περί κριτηρίων επιλογής, ιβ) εάν κατά τον έλεγχο των ως άνω δικαιολογητικών του άρθρου 103 του ν.4412/2016, διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν. 4412/2016, είναι εκ προθέσεως απατηλά, ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία. Οποιαδήποτε απρόβλεπτη οικονομική μεταβολή που τυχόν επισυμβεί, θα αντιμετωπιστεί ανάλογα με τα εκάστοτε οικονομικά δεδομένα που θα διαμορφωθούν και μέσα στα πλαίσια του άρθρου 132 παρ. 1 περιπτ. γ' του ν. 4412/2016». Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3.1.2.1 της Διακήρυξης «3.1.2.1 Μετά την κατά περίπτωση ηλεκτρονική αποσφράγιση των προσφορών η αναθέτουσα αρχή προβαίνει στην αξιολόγηση αυτών, μέσω των αρμόδιων πιστοποιημένων στο ΕΣΗΔΗΣ οργάνων της, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Η αναθέτουσα αρχή, τηρώντας τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο ΕΕΕΣ, ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, εντός προθεσμίας όχι μικρότερης των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερης των είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η συμπλήρωση ή η αποσαφήνιση ζητείται και γίνεται αποδεκτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Τα ανωτέρω ισχύουν κατ' αναλογίαν και για τυχόν ελλείπουσες δηλώσεις, υπό την προϋπόθεση ότι βεβαιώνουν γεγονότα αντικειμενικώς εξακριβώσιμα. [Επισημαίνεται ότι οι διευκρινίσεις/ συμπληρώσεις,

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

κατέφαρμογή της παρούσας παραγράφου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 102 του ν.4412/2016, ζητούνται από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης των Προσφορών (Επιτροπή Διενεργείας Διαγωνισμού), μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία»: είτε από την Επιτροπή, μέσω του πιστοποιημένου χρήστη της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας (χειριστή του διαγωνισμού), χωρίς τη σύνταξη διακριτού εγγράφου είτε, με αποστολή διακριτού εγγράφου της Επιτροπής, μέσω του πιστοποιημένου χρήστη της παρούσας ηλεκτρονικής διαδικασίας (χειριστή του διαγωνισμού), χωρίς, στην περίπτωση αυτή, να απαιτείται περαιτέρω έγκρισή του από το αποφαινόμενο όργανο. Σημειώνεται ότι, όσο διαρκεί η διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών και μέχρι την αποστολή των σχετικών πρακτικών της Επιτροπής στον χειριστή του διαγωνισμού, προς έκδοση των σχετικών αποφάσεων, οι διευκρινίσεις ζητούνται από την Επιτροπή και δεν υπόκεινται σε προηγούμενη έγκριση του αποφαινόμενου οργάνου. Σε κάθε περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, εκ μέρους της Επιτροπής και τη διαβίβαση των σχετικών πρακτικών προς το αποφαινόμενο όργανο, το τελευταίο, δύναται, κατά την κρίση του, να ζητεί διευκρινίσεις, από τους προσφέροντες, για στοιχεία των προσφορών, για τα οποία δεν ζητήθηκαν, είτε ακόμη και για στοιχεία, για τα οποία έχει ήδη γνωμοδοτήσει σχετικώς η Επιτροπή. Το αποφαινόμενο όργανο διατηρεί το δικαίωμα να αναπέμψει στην Επιτροπή προς εξέταση και περαιτέρω διευκρινίσεις οποιοδήποτε ζήτημα, κατά την κρίση της, χρήζει διευκρινίσεων/ συμπληρώσεων. Τα ανωτέρω ισχύουν και ως προς τα αιτήματα παροχής διευκρινίσεων-συμπληρώσεων, σε περιπτώσεις ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, καθώς και στο στάδιο της υποβολής των δικαιολογητικών κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου]. Ειδικότερα : (...). Περαιτέρω, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ της Διακήρυξης – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς (σελ. 57 της Διακήρυξης) ορίζονται τα στοιχεία που πρέπει να δηλώνονται και συγκεκριμένα «1. Μικτές αποδοχές προσωπικού (καθαριστές–στριες και επόπτες) με πλήρη απασχόληση 2. Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη 3. Κόστος επιδόματος αδείας (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 4. Κόστος δώρων Πάσχα - Χριστουγέννων (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 5. Επιπλέον κόστος Κυριακών-Αργιών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) 6.

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

Επιπλέον κόστος νυχτερινών (περιλαμβανομένων και εισφορών ΙΚΑ του εργοδότη) δωρης απασχόλησης 7. Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια 8. Κόστος διοικητικής υποστήριξης, εγγυητικών επιστολών, ασφάλειας & υγιεινής (ΜΑΠ), λοιπά έξοδα 9. ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ (Να αναφερθούν αναλυτικά και να τεκμηριωθούν κατά την κρίση κάθε υποψηφίου αναδόχου 10. Εργολαβικό κέρδος 11. Νόμιμες κρατήσεις επί της αξίας τιμολογίου 12. ΣΥΝΟΛΑ ΚΑΘΑΡΩΝ ΑΞΙΩΝ (άνευ Φ.Π.Α.) 13. ΣΥΝΟΛΑ ΑΞΙΩΝ (με Φ.Π.Α.)».

Από τη συνδυαστική εφαρμογή των προαναφερόμενων όρων της Διακήρυξης προκύπτει ότι δεν υπάρχει ρητή, σαφής και μονοσήμαντη αναφορά για υποβολή χωριστού κεφαλαίου με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο αυτό, ούτε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά ή παραπομπή σε πίνακα με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ως βάσιμα προβάλλει η παρεμβαίνουσα και η Αναθέτουσα Αρχή. Επίσης, το υπόδειγμα προς συμπλήρωση του Παραρτήματος ΙΙΙ της Διακήρυξης δεν περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010. Ως εκ τούτου, εκ των προαναφερόμενων όρων της Διακήρυξης υπάρχει αντικειμενική ασάφεια ως προς την υποβολή του προαναφερόμενου χωριστού κεφαλαίου/αρχείου, σύμφωνα, δε, με την γενικότερη νομολογιακή θέση, τυχόν ασάφειες της διακήρυξης ή των τευχών του διαγωνισμού δεν πρέπει να αποβαίνουν εις βάρος των διαγωνιζομένων, κατά παράβαση των αρχών του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών. Επίσης, η Διακήρυξη, στο άρθρο 1.4 αυτής, παραπέμπει στο σύνολο των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, κοινωνικού περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση της παρούσας σύμβασης, ενώ στο άρθρο 2.2.3 της Διακήρυξης - Λόγοι αποκλεισμού δεν περιλαμβάνεται ως ξεχωριστός λόγος αποκλεισμού σχετικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρ. 1 του Ν. 3863/2010. Ως εκ τούτου, ενόψει των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και του υγιούς και αποτελεσματικού ανταγωνισμού, που διέπουν τη διεξαγωγή διαγωνισμών για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και λαμβανομένων υπόψη και των ιδιαίτερας σοβαρών συνεπειών που συνεπάγεται για τη νομιμότητα της συμμετοχής σε δημόσιο διαγωνισμό, η ύπαρξη λόγου αποκλεισμού στο πρόσωπο οικονομικού φορέα, η προκήρυξη του διαγωνισμού, δεν αρκεί να παραπέμπει γενικά στη σχετική νομοθεσία, αλλά

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

πρέπει να υπάρχει ειδική ρήτρα είτε με αναφορά του συγκεκριμένου λόγου αποκλεισμού είτε με ρητή παραπομπή στις συγκεκριμένες διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 που θεσπίζουν το σχετικό λόγο αποκλεισμού (πρβλ. Ε.Α. 251/2018 382/2015, Δ. Εφ. Πειραιά Ν4/2020, σκέψη 9). Περαιτέρω, σύμφωνα με όσα έχουν νομολογηθεί, επιτρεπτή κλήση σε παροχή διευκρινίσεων κατ' άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 αποτελεί η κλήση προς διευκρίνιση επουσιώδους ασάφειας ή προς διόρθωση τυπικού σφάλματος ή επουσιώδους πλημμέλειας, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 3.1.2.1 της Διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή ζητεί από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς, όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, να υποβάλλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά του οικονομικού φορέα και ότι αφορά σε στοιχεία ή δεδομένα, των οποίων είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμος ο προγενέστερος χαρακτήρας σε σχέση με το πέρας της καταληκτικής προθεσμίας παραλαβής προσφορών. Από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της με αριθμό ... προσφοράς της παρεμβαίνουσας προκύπτει ότι στον φάκελο με την ονομασία «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» συμπεριέλαβε τα εξής αρχεία α) αρχείο με την ονομασία «1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ_signed.pdf» β) αρχείο με την ονομασία «2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ_signed.pdf» και γ) «3... _signed.pdf». Στο υπό στοιχείο (α) αρχείο με την ονομασία «1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ_signed.pdf» περιλαμβάνεται ο Πίνακας του Παραρτήματος ΙΙΙ της Διακήρυξης – Υπόδειγμα Οικονομικής Προσφοράς με τα στοιχεία αυτού, ενώ ως προκύπτει από την επισκόπηση της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, αυτή δεν περιλαμβάνει χωριστό κεφάλαιο με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, περιλαμβάνει, δε, την συλλογική σύμβαση εργασίας (αρχείο με την ονομασία «3... _signed.pdf»). Η παράλειψη της παρεμβαίνουσας να συμπεριλάβει στην προσφορά της το χωριστό κεφάλαιο με τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, δεν καθιστά την προσφορά της άνευ ετέρου απορριπτέα, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, αλλά η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να την καλέσει βάσει του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3.1.2.1 της Διακήρυξης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν τροποποιείται η προσφορά της, να συμπληρώσει τα ελλείποντα στοιχεία

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

σε χωριστό κεφάλαιο, ήτοι να συμπληρώσει τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, καθώς και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, δεδομένου ότι πρόκειται για ... , ενώ ως προς την συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, δεδομένου ότι την προσκόμισε κατά την υποβολή της προσφοράς της, να την καλέσει να δηλώσει ότι οι εργαζόμενοι της υπάγονται σε αυτήν. Η συμπλήρωση δε αυτή, ενόψει των προαναφερομένων είναι επιτρεπτή, κατά τα ως άνω άρθρα του Ν. 4412/2016 και της Διακήρυξης, αφού οι ημέρες και οι ώρες εργασίας αναφέρονται στο υποβληθέν αρχείο με την ονομασία «2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ_signed.pdf» της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, η συλλογική σύμβαση εργασίας, ως προελέχθη, έχει υποβληθεί στην προσφορά της (αρχείο με την ονομασία «3...pdf»), ενώ η δήλωση περί των τετραγωνικών μέτρων καθαρισμού ανά άτομο δεν τροποποιεί την προσφορά της παρεμβαίνουσας δεδομένου ότι έχει δηλωθεί ο αριθμός των απασχολούμενων προσώπων και θα διαιρεθεί με τα τετραγωνικά μέτρα προς καθαρισμό των κτιριακών εγκαταστάσεων και του περιβάλλοντος χώρου της Αναθέτουσας Αρχής, ούτως ώστε να προκύψουν τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο. Ως εκ τούτου, βάσει των ανωτέρω, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην Αναθέτουσα Αρχή για να προβεί στην προαναφερόμενη κλήση της παρεμβαίνουσας.

12. Επειδή, η προσφεύγουσα με τον δεύτερο λόγο της προδικαστικής προσφυγής της υποστηρίζει (σελ. 11-16 της προσφυγής) ότι μη νομίμως η Αναθέτουσα Αρχή έκανε δεκτή την υποβληθείσα προσφορά της παρεμβαίνουσας και περαιτέρω όλως μη νομίμως ανέδειξε αυτήν ως προσωρινή και εν συνεχεία ως οριστική ανάδοχο του διαγωνισμού, καθότι υπολογίζει λιγότερες ώρες απασχόλησης από τις ελάχιστα απαιτούμενες εκ της Διακήρυξης, κατά παράβαση των τεχνικών προδιαγραφών αυτής. Συγκεκριμένα, προβάλλει ότι αποτέλεσμα του εσφαλμένου υπολογισμού των ωρών απασχόλησης, είναι το δηλωθέν εργατικό κόστος της παρεμβαίνουσας να υπολείπεται του ελαχίστου νομίμου, δεδομένου ότι έχει υπολογισθεί επί τη βάση λιγότερων ωρών απασχόλησης από τις ελάχιστα απαιτούμενες. Ειδικότερα, προβάλλει ότι η παρεμβαίνουσα στο αρχείο "2. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ_signed" της οικονομικής της προσφοράς αναφέρει τα ακόλουθα: «Συνολικά απαιτούνται (9 άτομα x 40 ώρες x 52 εβδομάδες)18720

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

ώρες απασχόλησης, εκ των οποίων: οι 15.904 ώρες είναι καθημερινές μέχρι τις 22.00, οι 1.952 ώρες είναι Κυριακές ή αργίες μέχρι τις 22.00 διότι απαιτούνται 4 βάρδιες κάθε Κυριακή ή Αργία μεταξύ 06:00-22:00 άρα 4 βάρδιες x 8 ώρες x 61 ημέρες (52 Κυριακές και 9 επίσημες αργίες)= 1.952 ώρες, οι 576 ώρες είναι καθημερινές νύχτα διότι απαιτούνται έξι βραδινές βάρδιες (22:00-06:00) κάθε μήνα από Δευτέρα έως Παρασκευή άρα 6 βάρδιες x 8 ώρες x 12 μήνες= 576 ώρες, οι 288 ώρες είναι Κυριακή νύχτα διότι απαιτούνται τρεις βραδινές βάρδιες (22:00-06:00) κάθε μήνα ημέρα Κυριακή άρα 3 βάρδιες x 8 ώρες x 12 μήνες= 288 ώρες». Ως ισχυρίζεται, συνολικά απαιτούνται 18.770,40 ώρες (συνολικές ελάχιστες απαιτούμενες ώρες 18.770,40, ήτοι 9 άτομα X 40 ώρες X 52,14 εβδομάδες) και όχι 18.720, όπως υπολογίζει η παρεμβαίνουσα διότι ένα μέσο έτος αποτελείται κατά μέσο όρο από 52,14 εβδομάδες (365 ημέρες το έτος / 7 ημέρες ανά εβδομάδα) και όχι από 52 εβδομάδες, όπως εσφαλμένα διαλαμβάνει και υπολογίζει στην οικονομική της προσφορά η παρεμβαίνουσα. Προβάλλει ότι ο ανωτέρω εσφαλμένος υπολογισμός των συνολικών ωρών απασχόλησης έχει ως αποτέλεσμα να υπολογίζονται εσφαλμένα και οι επιμέρους ώρες απασχόλησης από Δευτέρα έως Σάββατο μέχρι τις 22:00 και σύμφωνα με τους υπολογισμούς που παραθέτει στην προσφυγή της ισχυρίζεται ότι το εργατικό κόστος για Δευτέρα έως Σάββατο μέχρι τις 22:00, που η παρεμβαίνουσα υπολογίζει (132.203,46 €) υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου (132.622,40 €) κατά ποσό 418,94 €, με αποτέλεσμα η προσφορά της να καθίσταται μη νόμιμη και απορριπτέα κατά δέσμια αρμοδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής. Επί των ανωτέρω προβαλλόμενων, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι είναι αβάσιμοι οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, χωρίς έρεισμα στη Διακήρυξη και τις παρασχεθείσες διευκρινίσεις της Αναθέτουσας Αρχής και συγκεκριμένα την υπ' .../15.09.2023 Διευκρίνιση, την οποία και παραθέτει, προβάλλοντας, επίσης, ότι το έτος για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους θεωρείται ότι έχει 52 εβδομάδες. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι με βάση τη Διακήρυξη και τις διευκρινίσεις, απαιτούνται για όλη την περίοδο της σύμβασης (1 έτος) συνολικά 9 άτομα πλήρους απασχόλησης 40 ωρών την εβδομάδα με κυλιόμενο ωράριο, άρα, συνολικά απαιτούνται (9 άτομα x 40 ώρες x 52 εβδομάδες) 18720 ώρες απασχόλησης, εκ των οποίων: οι 15.904 ώρες είναι καθημερινές μέχρι τις 22.00, οι 1.952

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

ώρες είναι Κυριακές ή αργίες μέχρι τις 22.00 διότι απαιτούνται 4 βάρδιες κάθε Κυριακή ή Αργία μεταξύ 06:00-22:00 άρα 4 βάρδιες x 8 ώρες x 61 ημέρες (52 Κυριακές και 9 επίσημες αργίες)= 1.952 ώρες, οι 576 ώρες είναι καθημερινές νύχτα διότι απαιτούνται έξι βραδινές βάρδιες (22:00-06:00) κάθε μήνα από Δευτέρα έως Παρασκευή άρα 6 βάρδιες x 8 ώρες x 12 μήνες= 576 ώρες, οι 288 ώρες είναι Κυριακή νύχτα, διότι απαιτούνται τρεις βραδινές βάρδιες (22:00-06:00) κάθε μήνα ημέρα Κυριακή άρα 3 βάρδιες x 8 ώρες x 12 μήνες= 288 ώρες. Τέλος, ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι κάποιος διαγωνιζόμενος έχει καταρτίσει την οικονομική του προσφορά κατά τρόπο, που ενδεχομένως δεν συμπίπτει με τον τρόπο που αξιολογεί την προσφορά του άλλος ανταγωνιστής του, χωρίς όμως και να αποκλίνει από τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, δεν σημαίνει ότι η προσφορά καθίσταται απορριπτέα, καθόσον η διαφοροποίηση, επ' ωφελεία του προσφέροντος, του τρόπου υπολογισμού του κόστους, ανάγεται στην ευχέρεια που διαθέτουν οι διαγωνιζόμενοι να οργανώνουν κατά τρόπο θεμιτό την επιχειρηματική τους δραστηριότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων της διακήρυξης και να διαμορφώνουν κατάλληλα την οικονομική τους προσφορά, ενόψει μάλιστα και της φύσεως του διαγωνισμού, ως διαδικασίας της οποίας η έκβαση εξαρτάται ή επηρεάζεται ουσιωδώς από το ύψος των οικονομικών προσφορών, επομένως ορθά υπολόγισε κατά τα ανωτέρω το εργατικό κόστος και η οικονομική της προσφορά είναι σύννομη και ορθή. Επί των ανωτέρω προβαλλόμενων, η Αναθέτουσα Αρχή στις απόψεις της αναφέρει, μεταξύ άλλων, επί λέξει ότι«(..)Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως αποδεικνύεται από τους υπολογισμούς στους οποίους προέβη ο οικονομικός φορέας «...» και οι οποίες αναλύονται διεξοδικά στην προσφορά της, όπου παρατίθεται και σχετικός πίνακας, η προσφορά της υπολογίστηκε με βάση τη διακήρυξη και ουδόλως υπολείπεται του κατώτερου εργατικού κόστους. Επικουρικά, ακόμα και αληθής υποτιθέμενος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας, η ελάχιστη και ως εκ τούτου αμελητέα απόκλιση ποσού 418,94 € (σε τάξη μεγέθους διαγωνισμού 285.071 €) από την κάλυψη του ελάχιστου εργατικού κόστους, η οποία οφείλεται αποκλειστικά σε μαθηματικό υπολογισμό και στρογγυλοποίηση, ήτοι τον υπολογισμό του έτους με βάση τις 52 εβδομάδες αντί τις 51,14 εβδομάδες που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν συνιστά λόγο αποκλεισμού της εταιρείας «...» . Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την υπ' αριθμ. .../2021 απόφαση

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

του ... , δημοσίευση ... , η οποία δέχθηκε ότι δεν έπρεπε να αποκλειστεί εταιρεία από διαγωνισμό λόγω μη κάλυψης του ελάχιστου εργατικού κόστους εξαιτίας ελάχιστης και εκ τούτου αμελητέας απόκλισης ίσης με 1.126,16 ευρώ σε τάξη μεγέθους διαγωνισμού 398.000 ευρώ. (...)».

13. Επειδή, επί του δεύτερου λόγου της προδικαστικής προσφυγής λεκτέα είναι τα εξής: Σύμφωνα με το άρθρο 1.3 της Διακήρυξης - Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης «... (...) Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. (...)». Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της Διακήρυξης - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ (σελ. 45 επ., ίδια σελ. 49-50 της Διακήρυξης) «(...) Β) Απασχόληση εργαζομένων Προσωπικό Καθαριότητας: εννέα (9) άτομα, τα οποία θα απασχοληθούν με πενθήμερη-οκτάωρη απασχόληση, σε κυλιόμενο ωράριο, ενώ θα χρειαστεί να καλύψουν εννέα (9) νύχτες τον μήνα, εκ των οποίων οι έξι (6) θα είναι κατά τις καθημερινές ημέρες (Δευτέρα έως Παρασκευή) και οι τρεις (3) θα είναι Κυριακή. Ειδικότερα οι βάρδιες έχουν ως εξής: ► Καθημερινές (Δευτέρα έως και Παρασκευή) Α. από ώρα 06.00 ή 7.00 ως 14.00 ή 15.00 απασχόληση 6 ατόμων Β. από ώρα 14.00 ως 22.00 ή 10.00 έως 18.00 ή 12.00 έως 20.00 απασχόληση 2 ατόμων Γ. από ώρα 22.00 ως 06.00 απασχόληση 1 ατόμου (έξι (6) βάρδιες τον μήνα) ΣΥΝΟΛΟ 9 εργαζόμενοι ► Σάββατο Α. από ώρα 06.00 ως 14.00 απασχόληση 3 ατόμων Β. από ώρα 14.00 ως 22.00 απασχόληση 3 ατόμων ΣΥΝΟΛΟ 6 εργαζόμενοι ► Κυριακή και Αργίες Α. από ώρα 06.00 ως 14.00 απασχόληση 2 ατόμων Β. από ώρα 14.00 ως 22.00 απασχόληση 2 ατόμων Γ. από ώρα 22.00 ως 06.00 απασχόληση 1 ατόμου (τρεις (3) βάρδιες) τον μήνα) ΣΥΝΟΛΟ 5 εργαζόμενοι (...)». Επίσης, σύμφωνα με την με αρ. πρωτοκ. .../15-09-2023 διευκρίνιση της Αναθέτουσας Αρχής με «Θέμα: Παροχή διευκρινήσεων σχετικά με τον αριθμό των ατόμων απασχόλησης (αρ.συστ. ...)» της οποίας, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ηλεκτρονικού φακέλου, έλαβαν γνώση οι ενδιαφερόμενοι, δεν αμφισβητήθηκε από αυτούς και αποτελεί κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, ορίζεται ότι «Σας διευκρινίζουμε ότι: → σύμφωνα με την υπ'αρ... /2023 διακήρυξη (σελ.49) για την ... θα χρειαστούμε εννέα (9) άτομα, τα οποία θα απασχοληθούν με πενθήμερη – οκτάωρη απασχόληση, σε κυλιόμενο ωράριο, ενώ θα χρειαστεί να καλύψουν εννέα (9) νύχτες τον μήνα, εκ των οποίων οι έξι (6) θα είναι τις

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

καθημερινές ημέρες (Δευτέρα έως Παρασκευή) και οι τρεις (3) θα είναι Κυριακή. → Στην σελίδα 49 (άρθρο 3) της εν λόγω διακήρυξης, μην λάβετε υπόψη σας το σύνολο των εργαζομένων που αναφέρονται στις βάρδιες, καθώς έχουν υπολογιστεί λανθασμένα. → Στην σελίδα 51 στον α/α 10, ισχύουν τα όσα αναφέρονται ανωτέρω και συγκεκριμένα ότι: «θα χρειαστούμε εννέα (9) άτομα, τα οποία θα απασχοληθούν με πενθήμερη – οκτάωρη απασχόληση, σε κυλιόμενο ωράριο, ενώ θα χρειαστεί να καλύψουν εννέα (9) νύχτες τον μήνα, εκ των οποίων οι έξι (6) θα είναι τις καθημερινές ημέρες (Δευτέρα έως Παρασκευή) και οι τρεις (3) θα είναι Κυριακή» (...)). Δοθέντος ότι οι εργάσιμες ημέρες του μήνα για εργαζόμενο πενθήμερης απασχόλησης προκύπτουν από τη διαίρεση του πολλαπλασιασμού των πέντε (5) εργασίμων ημερών ανά εβδομάδα επί των εβδομάδων του έτους (ήτοι 52) διά των δώδεκα (12) μηνών του έτους, αυτές υπολογίζονται ως εξής: (5 εργάσιμες ημέρες x 52 εβδομάδες) / 12 μήνες = 21,66, ήτοι 21,7 ημέρες ανά μήνα. Οι δε εβδομάδες του μήνα προκύπτουν από τη διαίρεση του συνόλου των ημερών ανά έτος διά των επτά (7) ημερών της εβδομάδας διά των μηνών του έτους, ήτοι (365/7) / 12 = 4,345 εβδομάδες ανά μήνα (ΑΕΠΠ και ήδη ΕΑΔΗΣΥ 224,225/2022), ως βάσιμα προβάλλει και η παρεμβαίνουσα. Βάσει των προαναφερόμενων άρθρων της Διακήρυξης και σύμφωνα με την ανωτέρω διευκρίνιση της Αναθέτουσας Αρχής, απαιτούνται συνολικά για όλη την περίοδο της σύμβασης (1 έτος) συνολικά 9 άτομα πλήρους απασχόλησης 40 ωρών την εβδομάδα με κυλιόμενο ωράριο, άρα, συνολικά απαιτούνται (9 άτομα x 40 ώρες x 52 εβδομάδες) 18.720 ώρες απασχόλησης. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ορθά η παρεμβαίνουσα υπολόγισε τις ώρες απασχόλησης με βάση τις 52 εβδομάδες (αρχείο της οικονομικής της προσφοράς με την ονομασία «2. ..._signed.pdf»), απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Επί του ισχυρισμού της προσφεύγουσας ότι ο ανωτέρω υπολογισμός των συνολικών ωρών απασχόλησης έχει ως αποτέλεσμα το εργατικό κόστος για Δευτέρα έως Σάββατο μέχρι τις 22:00, που η παρεμβαίνουσα υπολογίζει (132.203,46 €) να υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου (132.622,40 €) κατά ποσό 418,94 €, ήτοι ως προβάλλεται από την προσφεύγουσα εξαιτίας μαθηματικών υπολογισμών και στρογγυλοποίησης, όπου για τον υπολογισμό του έτους βάση είναι οι 52 εβδομάδες και όχι οι 52,14 εβδομάδες που ισχυρίζεται ότι αποτελείται ένα

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

μέσο έτος, λεκτέο είναι ότι, όπως έχει νομολογηθεί, δεν αποτελούν λόγο αποκλεισμού τυχόν ελάχιστες και ως εκ τούτου αμελητέες αποκλίσεις, οφειλόμενες αποκλειστικά και κατά τρόπο προφανή στην εκτέλεση μαθηματικών υπολογισμών και όχι σε πραγματικές εκτιμήσεις εργατικού κόστους κάτω του νόμιμου ορίου, εφόσον μάλιστα δεν προκύπτει από ρητό κανόνα υποχρέωση εκτέλεσης των υπολογισμών αυτών με ορισμένη δεκαδική προσέγγιση (πρβλ. ΣτΕ 288/2020, 3439/2014, ΔΕφΑθ. 420/2021 σκ. 11), ιδία δε γιατί δεν αμφισβητείται από την προσφεύγουσα το ύψος του δηλωθέντος από την παρεμβαίνουσα εργατικού κόστους και γιατί επικαλούμενη από την προσφεύγουσα μη κάλυψη του ελάχιστου εργατικού κόστους εξαιτίας της προαναφερόμενης απόκλισης, ίσης με 418,94 ευρώ (σε τάξη μεγέθους προϋπολογισθείσας δαπάνης της σύμβασης 285.071,00 € συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.), είναι ελάχιστη και αμελητέα (ΔΕφΑθ. 420/2021 σκ. 11), ως βάσιμα προβάλλει και η Αναθέτουσα Αρχή. Επομένως, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

14. Επειδή, ενόψει όλων των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή, η παρέμβαση να απορριφθεί και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, καθ' ο μέρος, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην ... σκέψη, έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας, χωρίς προηγουμένως η Αναθέτουσα Αρχή να καλέσει αυτήν να συμπληρώσει τα ελλείποντα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 σε χωριστό κεφάλαιο, ήτοι να συμπληρώσει τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, καθώς και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, καθώς και να δηλώσει ότι οι εργαζόμενοι της υπάγονται στην συλλογική σύμβαση εργασίας την οποία προσκόμισε κατά την υποβολή της προσφοράς της, βάσει του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3.1.2.1 της Διακήρυξης, και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην Αναθέτουσα Αρχή για να προβεί στην κλήση αυτή, το δε παράβολο να επιστραφεί στην προσφεύγουσα.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Αριθμός Απόφασης: 718 / 2024

Ακυρώνει την απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../28-2-2024 Τακτικής Συνεδρίασεως του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, καθώς και την ενσωματωθείσα σε αυτήν απόφαση που περιλαμβάνεται στο Απόσπασμα Πρακτικών της με αρ. .../05-02-2024 Τακτικής Συνεδρίασεως του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθ' ο μέρος, έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας χωρίς να προηγηθεί η κατωτέρω κλήση της, η δε υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην Αναθέτουσα Αρχή για να καλέσει την παρεμβαίνουσα να συμπληρώσει τα ελλείποντα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 σε χωριστό κεφάλαιο, ήτοι να συμπληρώσει τις ημέρες και τις ώρες εργασίας, καθώς και τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, καθώς και να δηλώσει ότι οι εργαζόμενοι της υπάγονται στην συλλογική σύμβαση εργασίας την οποία προσκόμισε κατά την υποβολή της προσφοράς της, βάσει του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 και του άρθρου 3.1.2.1 της Διακήρυξης, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό (σκέψη 11).

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος από την προσφεύγουσα παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 19 Απριλίου 2024 και εκδόθηκε στις 9 Μαΐου 2024 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΑΡΑΝΤΙΔΟΥ
και α/α **ΚΩΝΣΤ. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**